Afghanistan Digital Library

adl0022

http://hdl.handle.net/2333.1/12jm6405

This is a PDF version of an item in New York University's Afghanistan Digital Library (http://afghanistandl.nyu.edu/). For more information about this item, copy and paste the "handle" URL above into a web browser. When referring to or citing this item please use the "handle" URL and not this document or the URL from which you downloaded it.

All works presented on New York University's Afghanistan Digital Library website are, unless otherwise indicated, in the public domain. The images available on this website may be freely reproduced, distributed and transmitted by anyone for any purpose, commercial or non-commercial.

NYU Libraries, Digital Library Technical Services, dlts@nyu.edu

نظامنامهٔ د

ادارهٔ د مسکینانو

په (۲۰) د (عقرب) ۱۳۰۶ سنه

مطبعهٔ د "شرکت رفیق" ماشینخانهٔ د کابل کښی

چاپ شویدی

شمار د چاپ ——— (۵۰۰) جلد

قیمت ——— د یو جلد (۱۵) پول

http://hdl.handle.net/2333.1/12jm6405 Image 2 of 16

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم

نظامنامهٔ د ادارهٔ د مسکینانو

قاعده ۱: لپاره د نفقه و رسکول او ګذران د هغو کسانو چه له
پیدا کولو د نفقې خپلو څخه په سبب د لویو د مرضو
او علتونو یا په واسطه د زړ ړتوب عاجز وی او هوس په
ښهرکښی د کابل او په نورو مرکزو د نائب الحکومګو
او اعلی او لویو حکومتیو کښی په ګدائی سره مشغول دی
سم له واتلنکی مادو سره د دوی د ګذران د ساتنی
تدبیرونه کاوه شی چه د ګدائی له تکلیف
څخه خلاص شی۔

(۲): هغه کسان چه ګدائی د ملی څخان لپاره کسب مقرر کړیدی

یا له هغو سړیو څخه دی چه په سبب د هغه علتونو چه
(۱) ماده کښی وښانه بیان شویدی ناچار ئې گدائی
او سوال اختیار کړیدی! یا خو هغه یله گرد او
سُست و بیکاره نفر یو څخه دی چه له خپلوئی همتی او سستئی
له مخی پل کارته نه وړاندی کیږی، او گدائی د خان
لپاره کسب او کار گڼی او له دی دړك نه د خپل د خان
ساتنه او گذران کوی- مامورین د پولیس به د ټولو
گدائی گرو سړیو که نروی یا ښځی، نوم او پیژاندل (شهرة)
او مینه او احوال او کیفیّت د دوی تحقیق کوئی او لیکی
به ئې- او بیلول د جوړ او قابل د کار سړیو او د مریض
او رنځور او نا توانه نارینه د دوی به تومانداان د کوتوالی
او د ښځو د دوی به د تومانداانانو د کوتوالی کره یا یوه
ښځه چه تومانداانان د کوتوالی ته نژدی دی، او که
تومانداانو ښځه او خپلوانه نه درلود له یوه ښځه
چه تومانداان ئې غوره او معلومه کړی کوی به ئې به پا

http://hdl.handle.net/2333.1/12jm6405 Image 4 of 16

د دوی کښې به داسې شان رفتار کیږي چې
لاندې راشي:-

(۳):- هغه سړي چې سړه له نه د ړلوده د داسې ضرر
او علتونو چې منع کونکي د دوی د پیدا کولو د نفقې و
کډ الۍ ئي ځان ته کسب کړ نولي وي - که چیري د
بلوغ له کلو څخه تیر وي او کار کولای شي، د پولیس
د مامورینو له خوا څخه خپله و دوی ته تنبیه، او
باخبري ورکاوله کیږي او له دوی څخه خط اخستل
کیږي چې بوږ وا کسب او کار شانته اختیار
کړي - او که وړه کي وي چې بلوغ ته نه وي
رسیدلي اولیاء او غړیانو ته د دوی سپارل
کیږي، او له هغو څخه به داسې خط اخسته
کیږي، چې دوی به مکتبو کښې داخل،
یا په نورو دوا کاروکښې مشغول کړي - هر کله که
والي او اختیاردار دئ نه د ړلوده، د حکومت له خوا

شخص سم له قانون د تیما نو سره که انجلي وي یا هلک
د دوی اداره کوله شي!

(۴) به هغه جوړ سمه ی چه پر اند امو روغ وی او سم له
(۳) مادی سره له ګډ ائی ځنی منع، او په کولو د ګار او کسب د دوی باندی امر شویوي هر کله چه پر کال کښی له اوله د حمل څخه او په نائب الحکومګیو او اعلی
او لوی حکومتیو کښی تر اوله د ثور د ۱۳۰۳ بیا په کولو د سګد ائی ولیدل شی په تعزیری جزا د قوماندانانو
د کوتوالی له خوا مجازات مومی - او پس له هغه نه د
په کار د سرګ او په نورو کارو په شان د
هغه مقرر او تنخواه د هغه کار دوی ته ورکاوه
کیږی او ښځی په شفاخانه د ښځو یا په نورو کارخانو
د ښځو یا په پر هسی کار وکښی چه د ښځو لپاره
مخصوص دی یا په مزدوری د کورو کښی چه د
قوماندان له خوا نه خبر او اعلان کیږی -

کیږی چه
د داسی مرضو
ا کولو د نفقی و
له چیری د
ی شی، د پولیس
ه ته تنبیه او
څخه خط خسته
خانته اختیا
بلوغ ته نه و
ی سپارل
ی خط آخسته
ښی د اخل،
کوی - هر کله که
د حکومت له خوا

http://hdl.handle.net/2333.1/12jm6405 Image 6 of 16

اوله قوماندانی ځخه ئی وغواړی- مقرریږی او
په هغه مزدورۍ باندی به خپلی ورځی د ژوندون
تیروی!

(٥):- هغه نفری چه په قرار د ځاورمړ (٤) مادی د حکومت
له خوا ځخه په کار مشغولیږی - که بیا یوسنه کسب
ښانته پیدا کړی- پس له اجازه ود کولو د هغی
دائری چه دوی هلته مقرر دی، کولای شی
چه په هغه کار سره مشغول او له هغه
کسب نه خپل ګذران وکړی!

(٦):- هغه کسان چه په دی درجه شرعلتی او عیب ناکه
وی چه پخپله په پیدا کولو د نفقی د ځان
قدرة او توان نه لری که دوی داسی نژدی
تومرولړی چه دوی سائلی شی - د دوی تومرته
او که نه د دوی د کوځی او د کلی خلقوته سپارل
کیږی- او له هغونه په موجب د (٣) مادی

http://hdl.handle.net/2333.1/12jm6405 Image 7 of 16

خط آخستنه کیږی چه د دوی د ګډن راڼ
ساتنه وکړی او ورسره له دینه دوی
کډالئ ته پری نږدی - که چیری په برخه د یو
واړه کلی او کوڅه زیاد له یو کس ښځه و د سړی او
په استیدل نکو د دی کلی او کوڅه باندی ساتنه
د معیشت او ګډن راڼ د دوی تکلیف شی،
په دوه دروه یو بل سره نږدی کلیو او کوڅو باندې
تقسیمیږی .

(۷):- هغه نږدی قوم چه شرعاً په ورکولو د نفقی
مجبور دی:-

(الف):- میړه په ښځه باندی بی له شریکی!
(ب):- پلار په ورو زامنو ځیلو باندی بی له شریکی د نیکه
(ج):- زوی په پلار او مور او نیکونو او نیاکانو باندې
(د):- زوی او لور په مور او پلار.
(هـ):- ذو رحم محرم چه خور، ورور، ماما، کاکا،

http://hdl.handle.net/2333.1/12jm6405 Image 8 of 16

توور، تورى، نوسی، کړوسی، وراره، خوریه
دی - لپاره د ذوی رحم محرم خپل په سبب د
ډېکی توپ او ښځه توپ یا چه نسل او ورثه
وی، په اندازه د میراث.

(۸):- سپید اکول د معیشت او ګذران د دی سیمی
چه په دغه د نژدی قوم د دوی یا په عام خلقو
د کوڅی او د کلی اینتودل کیږی، په ادنی درجه داسی
چه لاندی معلومیږی، مقرر دی:-

(الف):- خوراک همغسی چه د غریبانو د هغه کلی یا کوڅی وی
(ب):- پوښاک په کال کښی یوه جوړه د اوړی جامی
او یوه جوړه د ژمی، او یوه پړسانی.

(۹):- د کلی او د کوڅی خلق سررشته د ګذران او د
د خوراک د دی نفر یو په واسطه د ملا امام د
کوڅی یا د کلی یا په واسطه یو کښی سپین ږیری چه وی
له خپل منځ څخه غوره کوی او په مرکز د [illegible]

http://hdl.handle.net/2333.1/12jm6405 Image 9 of 16

قوماندانان د کوتوالی ته او په کلیو کښې ئې علاقه‌داری
ته ئې دروښتی کیږی، او صورت د ټولول او پیدا کولو
د هغه د نفریو د استحصال او د توان له مخې په قسم
د نوبت یا به ئې میاشت په میاشت ورکوی هغه
ملا امام یا سپین ږیری چه بحیله د کلی یا د کوچی
خلق ئې غوره کوی، جوابده د رسولو د خوراک او
پوښاک د دی نفریو پیژانده کیږی - که دا ملا امام
یا سپین ږیری بدل کړی، د دی عوض د قوماندانی
یا علاقه داری ته دروښئی .

(۱۰):- هغه علتی او عیبناک سړی چه نږدی قوم
ته لړی او ځای د استوګنه د دوی هم معلوم
نه شی، قوماندان د کوتوالی په هغه ځای کښې
چه دوی له معلوم شویدی ټول به جمع کوی،
او تر هغه وقت پوری چه اداره د مساکینو ته
ولیږل شی، دولت هغو له خوراک ورکوی، او که

http://hdl.handle.net/2333.1/12jm6405 Image 10 of 16

بعض سړی تر هغه پوری ذمه بردار دسانه
اوګڼل دان ددوی شی دکوتوالی دتومانداری اوخوا
پیسه دخوشی ددوی هغوته ورکوله کیږی۔

(۱۱):ـ په ننبهار د مزار شریف کښی چه متبرك زیارت دی
اوهم هوا دده معتدله او برابره دی او په طبیعت
دهغه کسانو چه په تاوده یا په یخ ملکو کښی استوګنه
لری یو ډیر ښه جوړښت کوی ښای داستوګنی دپی وسیلی
او علتناکو مسکینانو معین شویدی، او تول دا
شان نفری په میاشت دجوزا دهر سکال کښی له
ننبهاره دکابل او له نورو ننبهارو دنائب الحکومګیو
او اعلی او لویو حکومتیو څخه هغی خوانه لیږل کیږی!

(۱۲):ـ په مزار شریف کښی یوه ډیره اندازه ځمکه ددی نفریو
لپاره معلومه شویدی او یو مخصوص کاردادلری
او تول حاجتونه ددی نفریو له حاصلاتو دهغی
ځمکی څخه تامین او پوره کیږی او څه نقلے

http://hdl.handle.net/2333.1/12jm6405 Image 11 of 16

همـر د دولت له لوري هغې ادارې ته امداداو ورکوله کيږي

(۱۳):- ځای د استوګنې ددې نفريو چه په مزارکښ معلوميږي

پاره د ناريټو به ځانته او لپاره د ښځو به ځانته بيل بيل وي

او د هغو مريضانو لپاره چه مرض د ددې نورو کسانو ته ضرر

رسوي بيل به معلوميږي ا

(۱۴):- علاج او دارو ددې نفريو په خاصي شفاخانې کښې کاوه شي

(۱۵):- تعل خرڅونو د خوراك او پوښاك ددې نفريو مسالين خانه

د مزارکښ په واسطه د مخصوص کاردار د هغه ورکول

کيږي او سر رشته د محصولونو د هغه لکه د محکو

حاصلات او نور شيان به هم هغه مامور کوي ځکه

مامور سره به يو تن سرکاتب او په قدر د ضرورت سره

کاتب او نور کارګر سړي هم موجود وي .

(۱۶):- خوراك ددې نفريو دوه ځلي له خوا د ورځې او شوروا

او د شپې له مخې په هره هفته کښې درې شپې شوروا

او درې شپې شوله او يوه شپه سالن او صبا دي کښې

http://hdl.handle.net/2333.1/12jm6405 Image 12 of 16

چې سوه له نیمې نه دوی ورکاوه شی

(۱۷):- دلپاره د هغو زخو دانو چه په ځای کښ پرېوتی وی
په قرار د هغې سورشتی سره چه ډاکټر یې ورکوی،
تر وقته دروغیدو پورې پادرېزانه ورکا وله شی.

(۱۸):- پوښاکه او جامه د دوی په هر کال کښ دوه جوړې
د کرباس او یوه داوړې کړتې او یو د ژمي واسکټ
اوکرتې او دوه جوړه پڼې او د ژمي خولی ورکاوله کیږی
او هر پنځه لس ورځې کښ کالي د دوی پریوله
او ونځل کیږی.

(۱۹):- دپاره د اغوستلو د اشپې د دوی په دوه کلو کښ
یوه برستن او یو پوستین او یوه نیالی او یو بالښت له
کرباسه ورکاول کیږی او ټول پوښاکه دوی
به د وطنی تکری تخته وی.

(۲۰):- هر کله چه مقرره مدة کښ د دوی د ځان او ملا سته
کالي نوی ورکول کیږی د ځان او د ملا سته زاړه کالي

د دوی به کار دارد مساکین خانه سوزه وی

(٢١):- حساب د خرڅ او د محصولو د اداری به سرته رسی د اداری جوړه وی، او څنګه به ئې اداره د ځان سپاره

دمستوفیت د مزارته سپاری.

(٢٢): که نزدی قوم د دی مسکینانو چه «مساکین خانه»

د مزار کښی کیږل کیږی پیدا اشی او یا خلق

د کلی یادکوچی ذمه وار د ساتنه او د معیشت

او ګذران د بعضی شی او په قرار د (٦) ماده

خط د ذمه واری د ساتنه او د معیشت او د ګذران

د دوی ور کړی هغه نفری له مساکین خانه نه بهر

او هغو بانذی سپارل کیږی.

(٢٣) نائب الحکومه د مزار په کال کښ د وه ځلی پلټنه

او باخبری د احوال د دی نفریو به ضرورکوی او

بو سیره په د اباندی په مختلفو وقتو کښ هم تر

خلور ځلی پلیټنه کولای شی!

http://hdl.handle.net/2333.1/12jm6405 Image 14 of 16

(٢٤): هغه سړی که سم لپاس قاعده وسره لاز غرنیږي د «مساکین خانه» د مزار شي نائب الحکومه او اعلی اولوی حاکمان د هغه ځای څخوا له خوشیدو د دوی، د سمیو د شما رو نائب الحکومه د مزار ته حبر وورکوی څو چه څخواله له وزتلو د دوی تخنه سر رشته د ځای د استوګنه د دوی کړی وی!

(٢٥): لپاره د هغونفر یو چه «مساکین خانه» د مزار ته لیږل کیږی د هغه ځای د کوتوالی د قوماندانی له خواسیمه ی په سر یوه یوه جوړه مکمله داوړې جامی سره له خولی او پښواو د ملاستی کالی چه (١٨) قاعده کښی معلوم شویدی ورکوی به ئی او نوره پوښاک د دوی بر سم له همغی قاعده ی سره په مزار کښی له ماموریت داداری د مساکین څخه تیاریږی.

(۲۶): بلپاره د بادګیر او سوړ ددی نظر یو شی په سوی ګراهي آس او پلاره د خوراک
د دی په لاوه کښی سړی په سر هر منزل کښ یو په پوړی د هغه ځای د کوتوالی
تومانان او لښوادار رسول کېږی.

(۲۷): په وقت د خوشیالئ د دی تقریبونو قومانان نیود هغه ځای د وه کښینده
تر ځلور د پوری سپارلی نوکران و د کوتوالی له دی سره مقرر او بیل خط
چه دغه کښی نوموړی د مسکینانو سره د ځای د استوګنی او پیژاندګ
د دی کوی لپاره د نائب الحکومه د منزا په واسطه د دی سپرو نیول
کیږی خو چه کار دار د د مساکین خانه، په قرار د هغه خط
د امسکینان په "مساکینخانه" کښی داخل کړی، ساتنه او سرپرستنه
د خوراک بلاره د مسکینانو په ذمه د سپرو د کوتوالی دی!

(۲۸): پس له اخیو ورځو د دی لائحی په ښهر د کابل او نورو ښهرو د مرکزونو
د نائب الحکومګیو او اعلی او لویو حکومتیو کښی ګدائی موقوفه ده سیمی
هر سړی که ګدائی کړی د پولیس له خوا به ګرفتار او په حق د هغه کښی
پاس قاعده سره کار کیږی!

(۲۹): په اجرا د برابره ول د مادو د دی لائحی وزارت د عدلیه مسئول دی
مورخه د (۸) د دلو سنه ۱۳۰۳

قومان

ته ئې

د هغه

د نوبت

ملا اه

خلق ئې

پوښنا

یاسپه

یاعلاق

(۱۰):- هغه

نه لر

نه شي

چه دو

او ترهٔ

ولېږل